STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Apie garbę ir niekšybę, protą ir aistrą: senoji vokiečių literatūra ir kalba	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Aleksej Burov **Kitas (-i):**	VU Filologijos fakulteto Baltijos kalbų ir kultūrų institutas, Vokiečių filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	Privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė)	4 semestras	vokiečių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: mokėti vokiečių kalbą B1 lygiu	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):**

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	64	66

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šiuo dalyku siekiama ugdyti gebėjimą suprasti, analizuoti ir interpretuoti vokiečių literatūros tekstus, parašytus nuo viduramžių iki XIX a. 1 pusės. Taip pat ugdomas vokiškai kalbančių šalių kultūros supratimas bei kritinis mąstymas.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Dalyką išklausę studentai:		
- įgis žinių apie vokiškai kalbančių šalių literatūros raidos etapus, pagrindinius autorius ir reikšmingiausius kūrinius	Dalykinės literatūros analizė; grožinės literatūros skaitymas; darbas individualiai ir grupėje (pvz., ruošiant pristatymą); diskusija seminaro metu.	Pristatymo įvertinimas pagal nurodytus kokybinius kriterijus; abiejų koliokviumų vertinimas (uždaro ir atviro tipo klausimai).
– įgis žinių apie vokiečių kalbos raidą vokiečiakalbės literatūros bei Europos kultūros kontekste;	aiškinamosios ir įtraukiamosios paskaitos, mokslinės literatūros skaitymas ir analizė, seminarai, teorinės ir praktinės užduotys, referato rengimas	abiejų koliokviumų vertinimas (uždaro ir atviro tipo klausimai).
- gebės analizuoti, ir interpretuoti ir vertinti vokiečių literatūros reiškinius platesniame Europos literatūros ir kultūros kontekste, vartodami atitinkamą terminiją ir taikydami atitinkamus metodus;	Dalykinės literatūros analizė; grožinės literatūros skaitymas; darbas individualiai ir grupėje (pvz., ruošiant pristatymą); diskusija seminaro metu.	Pristatymo įvertinimas pagal nurodytus kokybinius kriterijus; abiejų koliokviumų vertinimas (uždaro ir atviro tipo klausimai).

- gebės lyginti ir kritiškai vertinti vokiškai kalbančių šalių literatūros reiškinius;	Dalykinės literatūros analizė; grožinės literatūros skaitymas; darbas individualiai ir grupėje (pvz., ruošiant pristatymą); diskusija seminaro metu.	Pristatymo įvertinimas pagal nurodytus kokybinius kriterijus; abiejų koliokviumų vertinimas (uždaro ir atviro tipo klausimai).
- gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje	Dalykinės literatūros analizė; grožinės literatūros skaitymas; diskusija seminaro metu.	Pristatymo įvertinimas pagal nurodytus kokybinius kriterijus; abiejų koliokviumų vertinimas (uždaro ir atviro tipo klausimai).
- gebės individualiai ir grupėje daryti pristatymus vokiečių kalba, taikydami atitinkamus metodus ir strategijas;	Tekstų kūrimas (asociacinis rašymas, rašymas pasitelkus grožinio teksto (poezijos ir prozos), vaizdo ir garso įvestis, rašymas bendradarbiaujant ir kt.).	Pristatymo įvertinimas pagal nurodytus kokybinius kriterijus; abiejų koliokviumų vertinimas (uždaro ir atviro tipo klausimai).
- darydami pristatymus gebės pasirinkti tinkamas kalbos priemones, stilių ir t.t. priklausomai nuo komunikacinės intencijos ir adresato, taip pat gebės rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių, kelti probleminius klausimus, dalyvauti diskusijoje;	Tekstų kūrimas (asociacinis rašymas, rašymas pasitelkus grožinio teksto (poezijos ir prozos), vaizdo ir garso įvestis, rašymas bendradarbiaujant ir kt.) individualiai ir grupėje; minčių lietus, sąvokų žemėlapiai; užduočių pavyzdžių ir atlikčių analizė, grupės diskusija.	Pristatymo įvertinimas seminaro metu (uždaro ir atviro tipo klausimai).
- gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku);	Pristatymų paruošimas laikantis nurodytų terminų.	Pristatymo įvertinimas pagal nurodytus kokybinius kriterijus (uždaro ir atviro tipo klausimai);

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Užduotys**
Viduramžių samprata ir periodizacija. Pirmieji senosios vokiečių kalbos tekstai. Ankstyvųjų viduramžių literatūros paminklai: „Das Hildebrandslied“. Senosios germanų eilėdaros ypatumai.	3		3				**6**	**2**	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas.
Senoji vokiečių aukštaičių kalba. Pirmasis bei antrasis priebalsių poslinkiai. Balsių harmonija. Umliautas. Žodžio galo dėsnis. Morfologiniai kitimai. Senosios vokiečių kalbos sintaksė ir žodynas.	3		3				**6**	**4**	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus, praktinių užduočių atlikimas (istorinė tekstų analizė);
Krikščioniškoji ankstyvųjų viduramžių literatūra: „Muspilli“.	2		2				4	2	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas.
Ankstyvųjų viduramžių herojinės dainos: Kultūrinio ir religinio konflikto vaizdavimnas giesmėje “Ludwigslied”.	2		2				4	2	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas

									atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas.
Moters vaidmuo viduramžių epochoje. Pirmosios vardu žinomos vokiečių poetės Frau Avos kūryba.	2		2				4	2	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas.
Vidurinioji vokiečių aukštaičių kalba. Balsių raida. Redukcija. Umliauto išplitimas. Analitinių veiksmažodžio laikų formų susiformavimas. Artikelis. Žodžių daryba	3		3				6	2	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus, praktinių užduočių atlikimas (istorinė tekstų analizė);
Herojinis epas: „Nibelungenlied“. Sukūrimo istorija, šaltiniai, struktūra. Mitologinis, fantastinis ir istorinis klodai. Pagoniškieji (senovės germanų) ir krikščioniškieji elementai.	2		3				5	8	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas..
1 koliokviumas		2						8	Pasirengimas koliokviumui: medžiagos kartojimas, užduočių atlikimas (istorinė tekstų analizė)
Brandžiųjų viduramžių pasaulėvaizdis ir riterių luomo etika bei kultūra. Minezango tematika, motyvai, dainų tipai. Ankstyvasis minezangas (Der von Kürenberg). Klasikinis minezangas (Friedrich von Hausen, Heinrich von Morungen, Reinmar der Alte). Waltherio von der Vogelweide kūryba.	2		2				4	5	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas.
Riterinis epas (romanas), jo kompozicijos ir eiliavimo ypatumai. Romanų apie karalių Artūrą (Artusromane) tradicija Vakarų Europos literatūrose. Hartmanno von Aue „Erec“.	2		2				4	7	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas.
Vėlyvieji viduramžiai ir ankstyvasis humanizmas. Gyvenimo ir mirties samprata Johanneso von Tepl‘io poleminiame dialoge „Der Ackermann und der Tod“. Sebastiano Branto moralinė satyrinė poema „Das Narrenschiff“. Reformacija ir jos įtaka literatūrai. Istoriniai Martino Lutherio nuopelnai vokiečių literatūrai ir kalbai.	1		1				2	4	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas..
Ankstyvoji vokiečių aukštaičių kalba. Monoftongizacija. Diftongizacija. Gramatikos bei žodyno kitimai. Knygų leidyba. Lutherio Biblijos vertimo įtaka bendrinei kalbai.	2		2				4	3	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus, praktinių užduočių atlikimas (istorinė tekstų analizė);
Baroko epochos literatūra. Istorinių įvykių (Trisdešimties metų karo) atspindžiai, pasaulėjautos ambivalentiškumas. Martin Opitz – pirmosios vokiečių poetikos autorius. Kalbos draugijos. Barokinės lyrikos kryptys, jos stiliaus ypatybės. Baroko poetai Andreas Gryphius, Paul Fleming, Simon Dach, Chr. Hoffmann von Hofmannswaldau ir jų kūryba.	2		4				6	4	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus.

Švietiamojo amžiaus (Aufklärung) literatūra. Racionalizmo kultas. Immanuelio Kanto filosofinių pažiūrų reikšmė švietėjiškajai ideologijai ir pasaulėvaizdžiui. G. E. Lessingo estetinės pažiūros. G. E. Lessingo kūryba. (miestelėnų tragedija „Emilia Galotti“: absoliutizmo ir luominės monarchijos kritika, miestelėnų šeimos krizė, dorybės ir instinktų konfliktas).	2		3				5	5	Mokslinės ir grožinės literatūros skaitymas ir analizė, pasirengimas atsakyti į klausimus; pristatymo parengimas.
2 koliokviumas		2						8	Pasirengimas koliokviumui: medžiagos kartojimas, užduočių atlikimas (istorinė tekstų analizė)
Iš viso	**28**	**4**	**32**				**60**	**92**	

Vertinimo strategija	**Svoris proc.**	**Atsiskaitymo laikas**	**Vertinimo kriterijai**
			Kaupiamasis vertinimas:
1 koliokviumas	40 %	pabaigus herojinio epo etapą	10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95-100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85-94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75-84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65-74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55-64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51-54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
2 koliokviumas	40 %	semestro pabaigoje	
pristatymas	20 %	semestro metu, individualiai	Kiekvienas pranešimas vertinamas 10 balų sistemoje pagal nurodytus kriterijus. Įvertinimų vidurkis dauginamas iš 0,3. **a) Pranešimo turinys: temos atskleidimas, originalumas (3)** **3 taškai**: Turinys visiškai atitinka komunikacinį tikslą. Tema atskleista puikiai. Mintys formuluojamos aiškiai, pakanka detalių. Pagrindinės mintys išplečiamos ir grindžiamos tinkamomis detalėmis bei pavyzdžiais. Tekstas originalus, sumanymas realizuotas kūrybiškai. **2 taškai**: Į temą atsakoma gana išsamiai, ji atskleista pakankamai. Mintys beveik visada formuluojamos aiškiai. Pagrindinės mintys dažniausiai išplečiamos ir grindžiamos detalėmis bei pavyzdžiais, bet kai kurios detalės ar pavyzdžiai gali būti netinkami. Tekste aptinkama originalumo ir kūrybiškumo elementų. **1 taškas**: Tema atskleista tik iš dalies, turinys neišsamus, bet iš esmės atitinka tikslą. Detalės ir pavyzdžiai dažnai netinkami arba jų akivaizdžiai trūksta. Tekstas stokoja originalumo ir kūrybiškumo. ***0 taškų**: Tema atskleista nepakankamai, turinys tik iš dalies atitinka tikslą. Mintys formuluojamos apibendrintai, netiksliai. Sumanymas realizuotas labai paprastai.* **b) Pranešimo struktūra: koherencija (minties rišlumas) ir kohezija (2)** **2 taškai**: Turinys dėstomas logiškai ir nuosekliai. Visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. Veiksmingai vartojami įvairūs teksto siejimo žodžiai ir aiškiai parodomos minčių sąsajos. Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas. **1 taškas**: Turinio loginė seka kartais nenuosekli. Svarbiausios mintys ne visada tinkamai išryškinamos. Vartojama teksto siejimo žodžių, parodomos minčių sąsajos, bet ne visada veiksmingai. Apsiribojama tik dažniausiai

			vartojamomis teksto siejimo priemonėmis. Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas. ***0 taškų**: Turinys dėstomas padrikai, sunku įžvelgti loginę seką ir pagrindinių minčių dėstymo nuoseklumą. Teksto siejimo žodžių vartojama per daug, per mažai arba jie vartojami iš esmės klaidingai. Skirstymas į pastraipas dažnai netinkamas arba tekstas nesuskirstytas į pastraipas.* **c) Kalbos priemonių įvairovė ir taisyklingumas (5)** **Žodynas, registras (3):** **3 taškai**: Kalbinė raiška įvairi. Bendrasis ir teminis žodynas platus ir turtingas, vartojamas taisyklingai, apima įvairias stilistines priemones, tinkamas komunikacinėms intencijoms, jausmams, norams ir t.t. reikšti. Laisvai perfrazuojama siekiant išvengti kartojimosi. Dažnai vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės struktūros. Pasirinktas tinkamas registras. **2 taškai**: Kalbinė raiška gana įvairi. Bendrasis ir teminis žodynas gana platus. Kartais bandoma perfrazuoti siekiant išvengti pasikartojimo, bet gali pasitaikyti klaidų. Vartojama retesnių žodžių, bet ne visada sėkmingai. Gali pasitaikyti pavienių nukrypimų nuo registro. **1 taškas**: Vyrauja kasdienė leksika. Dėl žodyno spragų ne visuomet tiksliai išreiškiama mintis ar apibūdinama detalė. Pasitaiko formulavimo klaidų, jos kartais pažeidžia registrą. ***0 taškų**: Žodynas ribotas. Vyrauja paprastas kasdienis žodynas, bendros frazės. Dėl akivaizdžių žodyno spragų nepavyksta išreikšti kai kurių minčių. Registro raiška nenuosekli arba nepakankama. Dažnai vartojami registro požiūriu atsitiktiniai žodžiai.* **Gramatika, rašyba, skyryba (2):** **2 taškai**: Pranešime beveik nėra klaidų, taisyklingai vartojamos ne tik paprastos, bet ir sudėtingos gramatinės formos ir struktūros. Rašyba ir (ar) skyryba taisyklingos. **1 taškas**: Sudėtingesnėse gramatinėse struktūrose pasitaiko klaidų, bet jos netrukdo suprasti tekstą, o paprastos struktūros vartojamos taisyklingai. Kai kurios klaidos kartojasi, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties. ***0 taškų**: Vyrauja paprastos gramatinės formos ir struktūros. Jas vartojant daroma elementarių klaidų, taip pat daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų.* **DI naudojimas** Generatyvinio DI priemonės naudojamos ir deklaruojamos laikantis VU Filologijos fakultete galiojančios tvarkos. Nedeklaruotas arba nustatytai tvarkai prieštaraujantis naudojimas vertinamas kaip akademinio sąžiningumo pažeidimas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr./ tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Burov, Aleksej	2017	*Karolingų epochos vokiečių aukštaičių literatūra: Hildebrando giesmė, Muspilli giesmė, Liudviko giesmė*		*Vilniaus universitetas*
Kaiser, Gerhard	1996	*Aufklärung, Empfindsamkeit, Sturm und Drang*		Tübingen-Basel: Francke
Meid, Volker	2000	*Barocklyrik*		Stuttgart-Weimar: J.B. Metzler
Wehrli, Max	1997	*Geschichte der deutschen Literatur im Mittelalter*		Reclam Verlag, Stuttgart
Bersch, Werner / Wolf Norbert, Richard	2009	*Geschichte der deutschen Sprache*		Erich Schmidt Verlag: Berlin
Papildoma literatūra				
Bahr, Ehrhard (Hrsg.)	1987-1988	*Geschichte der deutschen Literatur*	Bd. 1-3	Tübingen: Francke

Bumke, Joachim	1990	*Geschichte der deutschen Literatur im Hochmittelalter*		München: Deutscher Taschenbuchverlag
Frenzel, Herbert A. und Elisabeth	1988	*Daten deutscher Dichtung. Chronologischer Abriss der deutschen Literaturgeschichte*	Bd. 1-2	München: Deutscher Taschenbuchverlag

Atnaujinta: 2026-10-09